

MARIANNE LAXÉN

Foto: Olli Urpela

De rika blir rikare

Det rikaste toppskiktet i vårt land har ökat sin förmögenhet 4.5 gånger mellan perioden 1987 och 2016 medan för 90 % av befolkningen skedde det endast en marginal ökning under denna period.

Förmögenhetsskillnaderna har fortsatt att växa även efter finanskrisen 2008 och inkomstskillnaderna har igen börjat öka de senaste åren. Realinkomsten (mäter den faktiska köpkraften) steg igenomsnitt med 0,8 % per år för den fattigaste tiondedelen av befolkningen medan realinkomsten för den högst avlönade tiondedelen ökade med 2,4%.

Det här framgår ur en rapport utgiven av Kalevi Sorsa stiftelsen. Rapporten ger en översikt över socioekonomisk ojämlikhet och könsdiskriminering.

Maija Mattila som redigerade rapporten säger att rapporten strävar till att fördjupa och förbättra samhällsdebatten om ojämlikhet. Det är viktigt att studera skillnader i ojämlikhet på olika områden (utbildning, hälsa, inkomster, ursprung) tillsammans eftersom de är sammanflätade på olika sätt.

Den här rapporten är ett välkommet debattinlägg just i dagens politiska situation där högerkrafterna trycker på regeringen att "rädda fosterlandet" genom att föra en politik som leder till ökande ojämlikhet.

En högerinriktad "marknadsliberal" åsiktsdominans kan brytas endast genom att vetenskapligt påvisa vem som förtjänat på den förda politiken. För oss som vill skapa samhällelig rättvisa och utjämna inkomst- och förmögenhetsskillnader gäller det att presentera alternativ politik. Den sittande regeringen försöker bryta trenden – men det kommer inte att vara lätt.

Efter att coronarestriktionerna hade lättats njöt Ekenäs Pensionstagare sommarkaffe med jordgubbstårta på Gamla Stans Café.

NYTT från Norden

TV AVSLÖJAR DÅLIG VÅRD

Faglige Seniorer i Danmark, som organiserar ca 230 000 pensionärer, är bestört efter publiceringen av TV 2-dokumentären "Vårdhem bakom fasaden" som avslöjade allvarliga brister i flera danska vårdhem.

– Den sjuka kulturen i vårdhem måste stoppas snabbt och effektivt säger **Palle Smeds**, direktör för Faglige Seniorer.

– Det är helt enkelt ohyggliga bilder. Ingen bör underkastas en sådan ovärdig behandling.

TV dokumentären är gjord med dold kamera i vårdhem i Aarhus och Randers. Det finns över 900 vårdhem i Danmark med 40 000 invånare. Nästan 80 av invånarna lider av demens.

– Tyvärr är det inte första gången vi ser sådana avslöjanden. Men det har inte lett till förändring. Anställda som inte utför sina jobb ordentligt. Ledare som inte tar ansvar för sin institution. Lokala politiker som misslyckas med att ingripa. I flera fall handlar det om vårdssvikt, som anhöriga har klagat över länge. Det är helt enkelt oacceptabelt, säger Palle Smed.

Faglige Seniorers nyhetsbrev

MÅNADENS INTERVJU

Datorn bra även för de äldre

Det finns en massa skräp på internet. Men också mycket som är till nytta och nöje. Därför skulle det vara bra om allt fler äldre vågar ta sig an allt med datorer, plattor och smarttelefoner. Det säger **Erik Ekman**, 75 år, i Billnäs.

Och visst lever han som han lär. Till hans uppdrag hör bland annat att vara dataansvarig för Karis svenska pensionstagare som har ett sjuttioal medlemmar.

När Erik Ekman växte upp i Persböle i dåvarande Pojo kommun inbillade han sig att han skulle bli jordbrukare.

– Efter militären var jag postiljon, jag jobbade några timmar på gården innan mitt kvällsskift som grävmaskinförare började. Följande dag var det sex på morgonen på posten i Skuru, så någon fritid fanns inte.

För att klara ekonomin sökte han arbete vid Ab Sjukhustvätt som senare bytte namn till Eketvätt. Där stannade han i drygt 41 år.

– Dessutom hade vi ett gårdskarlsjobb vid sidan om. Men då min hustru **Barbro** fick en aggressiv cancer slutade vi med det. Vi trodde inte att hon skulle klara sig men lyckligtvis fick hon god vård och blev frisk, säger Ekman.

Nu har han varit gift med Barbro sedan 56 år tillbaka, han har två vuxna barn och fyra barnbarn i åldern fyra till 23 år.

– Tyvärr hade vi en son som dog i struphuvuds-

inflammation bara tre och ett halvt år gammal. Det var ett hårt slag för två 25-åriga föräldrar och hans sexåriga storebror. Erik Ekman är en verklig föreningsmänniska. Han har varit aktiv inom nio föreningar. Ofta som ordförande, sekreterare eller studiesekreterare.

– Det mesta av min aktivitet skedde dock inom fackföreningsrörelsen, konstaterar Ekman.

Han var nämligen ordförande för kommunalfackets avdelning Västra Nylands sjukhusförening som när den var som störst hade 700 medlemmar. Dessutom var han huvudförtroendeman för personalen vid Eketvätt.

Bland andra viktiga uppdrag kan nämnas ordförandeskapet för Billnäs svenska arbetarförening, senare Karis-Billnäs socialdemokrater, samt för Ekenäsnejdens dragspelsgille under den tid han bodde i Ekenäs. För närvarande är han ordförande

för Västra Nylands reumaförening.

– Det mesta av min tid slukades nog av Västra Nylands studieorganisation inom Arbetarnas bildningsförbund ABF. Vi hade en livlig verksamhet med utställningar och kurser. Det ledde också till att vi på min arbetsplats varje år hade två till tre studiecirkel. Då ABF:s förbundskontor i Helsingfors förnyade sina datorer fick vi överta nio av dem som vi använde i utbildningen på vår arbetsplats, berättar Ekman.

Han påminner om att datorer kan användas på många sätt.

– Man behöver inte bara betala räkningar med dem. Man kan till exempel föra videosamtal med barn och barnbarn om man inte annars träffar dem ofta.

Ekman anser att pensions-tagarföreningarna kunde hjälpa sina medlemmar via utbildningsträffar och studiecirkel i datateknik.

– Jag tänker speciellt på sådana situationer där den ena parten i ett parförhållande ensam skött alla dataärenden. Plötsligt är den ena parten borta och den efterlevande måste överta en massa obekanta saker som känns svåra. Också om införskaffandet av en dator kan kännas dyr för den som har låg pension går det att överta apparater som yngre generationer anser vara föråldrade men som ändå är helt funktionsdugliga, framhåller Erik Ekman.

Henrik Helenius

Ny principdeklaration

SDP har nu en ny principdeklaration. Partikongressen godkände ett mödosamt utarbetat utkast, där socialdemokratens grundväsen definieras. Inom Finlands Svenska Socialdemokrater väckte en formulering om "kristen etik" debatt.

Beslutet att formulera en principdeklaration fattades redan i samband med partikongressen 2014. Ett första utkast lades fram på kongressen i Lahtis 2017 men beslutet bordlades, och parti-styrelsen fick i uppgift att utforma ett nytt utkast, som nu utarbetats i en arbetsgrupp.

Efter ytterligare justeringar i samband med kongressens utskottsbehandling godkändes utkastet slutligen, till rungande applåder. Den antagna principdeklarationen kommer, efter önskemål under gårdagens remissdebatt, att översättas till engelska

och lättläst finska – utöver landets officiella språk finska och svenska.

– I principprogrammet definieras vilken typ av samhälle vi vill bygga. Det är upp till var och en av oss att förvandla visionen till konkret handling på samhällets alla nivåer. Vi litar på människor och att vi tillsammans kan bygga en bättre värld, sade utskottets ordförande **Kaisa Vatanen**.

Antagandet av principdeklarationen föregicks av en aktiv debatt. Finlandssvenska socialdemokrater höll sig framme och debattens enda motförslag lades fram av FSD-delegaten **Rebecca Åkers**.

Åkers opponerade sig emot en formulering i deklarationens avslutande del, där bland annat den kristna etikens betydelse för det socialdemokratiska idéarbetet betonas.

– Socialdemokratin utvecklades genom politisk och facklig aktivitet samt andels-

lags- och bildningsverksamhet. Det socialdemokratiska idéarbetet har förutom socialistiska teorier vuxit fram ur human filosofi, kristen etik och upplysningens progressiva idéer.

Åkers föreslog för kongressen att stycket bör strykas, eftersom betoningen av den kristna etikens betydelse kan upplevas exkluderande. Hon fick understöd av **Viktor Kock**.

FSD-gruppen var dock inte enig. **Folke Sundman**, FSD:s representant i utskottet för principdeklarationen konstaterade:

– Det handlar inte om den kristna tron eller kyrkan, utan om de etiska uppfattningar som har påverkat även vår rörelses grundvärderingar.

Efter en kort diskussion vann utskottets förslag – rösterna föll 440–30.

Artikeln har tidigare publicerats i Arbetarbladet